

Formularz zgłaszania uwag do projektu *Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030*

Zgłaszający uwagę (nazwa instytucji, organizacji lub imię i nazwisko)	Część, której dotyczy uwaga (proszę wskazać dokument, część i wymiar oraz punkt i nr strony)	Szczegółowe zagadnienie, którego dotyczy uwaga	Treść uwagi lub proponowany zapis
Forum Energii	<p>Projekt KPEiK Część: Zarys ogólny</p> <p>Rozdział: 1.1 Kontekst planu krajowego</p>	<p>Nie jest jasne, co należy rozumieć przez słowa „polski system energetyczny”. Czy dotyczy to wszystkich rodzajów energii pierwotnej, czy też systemu elektroenergetycznego?</p>	<p>Propozycja: Doprecyzować znaczenia pojęcia „system energetyczny” i niezawężanie rozważań KPEiK głównie do systemu elektroenergetycznego. Wnioskujemy o położenie większego nacisku na szeroko pojęta ciepłownictwo, czyli cały obszar zaopatrzenia w ciepło. Ciepłownictwo to zarówno ciepło systemowe, jak i ogrzewanie indywidualne. Całe ciepłownictwo zużywa brutto około 1400 PJ energii pierwotnej, czyli więcej niż elektroenergetyka. Należy patrzeć na ciepłownictwo jak na ważny element systemu energetycznego, wpływający również na bezpieczeństwo energetyczne, rozumiane jako bilans paliwowy.</p>
	<p>Projekt KPEiK Rozdział: 1.1 Kontekst planu krajowego</p> <p>Wymiar: Efektywność energetyczna</p>	<p>Mechanizmy zarządzania popytem</p>	<p>Obecny zapis: „Dopiero wtedy (tj. po zainstalowaniu inteligentnego opomiarowania) możliwe zostanie wdrożenie mechanizmów zarządzania popytem na energię elektryczną, w efekcie natomiast bardziej zrównoważone jej użytkowanie”.</p> <p>Propozycja: Usługi DSR są już wykorzystywane przez operatora systemu przesyłowego. W odniesieniu do odbiorców końcowych Ministerstwo Energii już zaproponowało harmonogram instalacji liczników zdalnego odczytu (projekt zmiany ustawy – Prawo energetyczne z dnia 23.10.2018). KPEiK zatem już obecnie powinien zawierać działania w kierunku zwiększenia udziału strony popytowej. Nie ma podstaw do ich odkładania w czasie.</p>
	<p>Projekt KPEiK Rozdział: 1.1 Kontekst planu krajowego</p> <p>Wymiar: Wewnętrzny rynek energii</p>	<p>Wewnętrzny rynek energii</p>	<p>Obecny zapis: Brakuje odpowiedniego odniesienia do strategii budowy wewnętrznego rynku energii.</p> <p>Propozycja: Należy określić krajowe priorytety w odniesieniu do uczestnictwa Polski w budowie wewnętrznego rynku energii w obszarach takich jak uwarunkowania łączenia rynków, model Flow-based, warunki i harmonogram synchronizacji z państwami bałtyckimi. Nie tylko odblokowanie potencjału istniejących połączeń, ale także ich rozbudowa może znacząco obniżyć koszty funkcjonowania polskiego systemu elektroenergetycznego. Należy więc określić strategię wobec importu energii</p>

			elektrycznej (założenie o zerowym imporcie nie jest możliwe do realizacji w praktyce i w ramach wewnętrznego rynku energii elektrycznej), biorąc pod uwagę wpływ na emisyjność, poziom cen, zużycie paliwa, ale także bezpieczeństwo energetyczne.
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Rozdział: 1.1 Kontekst planu krajowego</i></p> <p><i>Wymiar: Innowacyjność w obszarze sektora energetycznego</i></p>	Innowacyjność w obszarze sektora energetycznego	<p>Obecny zapis: Skoncentrowanie polityki badawczo-rozwojowej jedynie na sektorze elektroenergetycznym, bez dostrzeżenia potrzeb innych sektorów, w tym ciepłownictwa.</p> <p>Propozycja: Niezawężanie rozważań dot. innowacyjności głównie do systemu elektroenergetycznego. Przygotowanie/opis strategicznych obszarów innowacji (zgodnych ze Strategią Odpowiedzialnego Rozwoju). Przygotowanie planu absorpcji środków unijnych (dyrektywa ETS – Fundusz Modernizacji, Fundusz Innowacji, wieloletnie ramy finansowe) i jego konsekwentne wdrażanie. Łączenie sektorów elektroenergetyki z ciepłownictwem i transportem elektrycznym. Innowacyjne rozwiązania ukierunkowane na poprawę elastyczności. W KPEiK należy wspomnieć o następujących kierunkach działań B+R związanych z ciepłownictwem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akumulacja energii cieplnej w różnych formach (akumulatory dwustanowe, chemiczne itp.) 2. Transformacja różnych form energii w kierunku energii użytkowej (rozwój pomp ciepła, wykorzystanie przemian termodynamicznych z wykorzystaniem nowych czynników) 3. Rozwój materiałów izolacyjnych dla budownictwa i sektora energii 4. Efektywne wykorzystanie energii elektrycznej do celów grzewczych (Power to Heat) 5. Inteligentne systemy ciepłownicze.
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p> <p><i>Wymiar: Obniżenie emisyjności / 2.1.1. b</i></p>	Inne krajowe założenia i cele – udział węgla kamiennego i brunatnego	<p>Obecny opis: „Zmniejszenie udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej do 60% w 2030 roku i dalszy trend spadkowy do 2040 r. W wyniku zmian w sektorze wytwarzania energii elektrycznej, nastąpi zmniejszenie emisji CO₂.”</p> <p>Propozycja: Ministerstwo Energii, prognozuje, że w 2030 r. emisje objęte systemem ETS spadną w Polsce o ok 9% (w porównaniu do poziomu z 2005 r.). W tym czasie redukcja w</p>

			<p>UE ma wynieść 43% i dla osiągnięcia właśnie takiego wyniku zaprojektowany jest system ETS. Dla Polski oznacza to, że w dekadzie 2021-2030 otrzymamy mniej uprawnień do emisji niż energetyka i przemysł będą potrzebować.</p> <p>Należy zatem przyspieszyć działania dywersyfikujące strukturę mixu elektroenergetycznego i ograniczające jego emisje. Trzeba sięgnąć do potencjału efektywności energetycznej. Jest prawdopodobne, że wyczerpywanie złóż węgla brunatnego nastąpi szybciej niż zakłada KPEiK. Brak wsparcia w ramach rynku mocy (po 1 lipca 2025 r.) dla elektrowni węglowych będzie zmniejszał możliwości ich uzasadnionego ekonomicznie funkcjonowania.</p>
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p> <p><i>Wymiar: Obniżenie emisyjności / 2.1.2. a</i> <i>Energia ze źródeł odnawialnych (cel ramowy na rok 2030) - pkt. a</i></p>	Ramowy cel OZE na 2030 r.	<p>Obecny zapis: „Polska deklaruje osiągnięcie do 2030 r. 21% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (zużycie łącznie w elektroenergetyce, ciepłownictwie i chłodnictwie oraz na cele transportowe), co zależne jest od konkurencyjności tych źródeł oraz ich miejsca i użyteczności dla systemu”.</p> <p>Propozycja: Przedstawiony cel OZE nie jest spójny z wdrażanymi unijnymi regulacjami z tzw. pakietu zimowego. 21-procentowy udział OZE zaproponowany w KPEiK mógłby zostać uznany za wystarczający (por. szacunki Komisji Europejskiej z 2016 r.¹), gdyby na forum UE ustalono został cel 27%. Dyrektywa OZE przyjęta w czerwcu ubiegłego roku zakłada jednak 32-procentowy udział źródeł odnawialnych w 2030 r.</p>
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p> <p><i>Wymiar: Obniżenie emisyjności / 2.1.2. a</i> <i>Energia ze źródeł odnawialnych (cel ramowy na rok 2030) - pkt. a</i></p>	Cel udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie zapisany w dokumencie głównym jest zdecydowanie niższy niż wyliczony w Zał.2	<p>Obecny zapis: Ocenia się, że w perspektywie 2030 r. udział OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie będzie zwiększał się o 1-1,3 pkt proc. średniorocznie.</p> <p>Propozycja: Wielkość zaproponowana w KPEiK jest zbyt zachowawcza. Biorąc pod uwagę konieczność poprawy bilansu paliwowego kraju oraz konieczność poprawy jakości środowiska proponujemy przyjęć na rok 2030 wielkość udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie na poziomie 32% a w roku 2040 jako wypadkowa strategii dekarbonizacji ciepłownictwa w 2050 r.</p>
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p>	Wykorzystanie biomasy powinno się odbywać przy jak najmniejszych stratach	<p>Propozycja: Wprowadzić zapis uzupełniający, mówiący że biomasa powinna być wykorzystywana w wysokosprawnych procesach energetycznych (85%), to znaczy</p>

¹ Por. European Commission, „Impact Assessment. Accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the promotion of the use of energy from renewable sources (recast), SWD(2016) 418 final, Brussels, 30.11.2016. https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1_en_impact_assessment_part1_v4_418.pdf

	<p><i>Wymiar: Obniżenie emisyjności / 2.1.2. e</i> <i>Energia ze źródeł odnawialnych (cel ramowy na rok 2030) – pkt e</i></p>	<p>w procesie konwersji energii pierwotnej na końcową.</p>	<p>w ciepłownictwie – w kotłach na biomasę i/lub kogeneracyjnych jednostkach na biomasę. Należy ograniczać wykorzystanie biomasy w elektroenergetyce, ze względu na niską sprawność energetyczną procesu (40%).</p>
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p> <p><i>Wymiar: 2.2. Efektywność energetyczna – pkt a.</i></p>	<p>Efektywność energetyczna – cel do 2030 r.</p> <p>KPEiK nie formułuje w tym zakresie sposobów osiągnięcia redukcji zapotrzebowania poza ogólnym stwierdzeniem, że system białych certyfikatów będzie kontynuowany (por. KPEiK, Polityki i działania, 3.2. Wymiar: Efektywność energetyczna, pkt a</p>	<p>Obecny zapis: KPEiK określa cel zużycia energii pierwotnej, jaki Polska ma osiągnąć do 2030 r., na poziomie 23%.</p> <p>Propozycja: Przedstawienie konkretnych planów poprawy efektywności energetycznej – celów, działań oraz instrumentów wdrażania.</p>
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p> <p><i>Wymiar: 2.2. Efektywność energetyczna – pkt c</i></p>	<p>KPEiK nie docenia korzyści płynących ze wzrostu efektywności budynków. Przyjęte cele nie pozwolą na skuteczną modernizację ciepłownictwa, prowadząc do marnotrawstwa energii</p>	<p>Obecny zapis: Polska przyjęła rozwiązanie alternatywne, zgodnie z którym przewidywana wartość docelowa oszczędności energii na lata 2021-2030, związana z podjęciem działań poprawiających charakterystykę energetyczną budynków powinna wynieść 43 440,1 MWh.</p> <p>Propozycja: Zweryfikować przedstawione liczby 43 440,1 MWh = 156 384 GJ. Wartość oszczędności odpowiada 0.02% rocznego strumienia energii pierwotnej dla celów grzewczych. To nie jest ambitny cel biorąc pod uwagę jakość powietrza i planowane wydatki związane z poprawą efektywności energetycznej w budynkach.</p> <p>Obecny zapis: Cele w zakresie długoterminowej renowacji krajowych zasobów budynków mieszkalnych: udział ocieplonych budynków mieszkalnych w całości zasobów mieszkaniowych wyniesie 70% w 2030 roku (w porównaniu z 58,8% w 2015), Obecny zapis o udziale 70% ocieplonych budynków jest bardzo nieprecyzyjny. Nie odzwierciedla poziomu redukcji zużycia nieodnawialnej energii pierwotnej Ep.</p>

			<p>Termomodernizacje mają różne zakresy i w konsekwencji różne efekty energetyczne. Czasem bardzo słabe.</p> <p>Propozycja: Należy przedstawić konkretny cel redukcji zużycia nieodnawialnej energii pierwotnej (Ep) przez budynki w wartościach bezwzględnych. Proponujemy cel redukcji: 80% zużycia energii pierwotnej Ep do 2050, w stosunku do średniej wartości z 2016 r. Redukcja Ep powinna zostać osiągnięta jako wypadkowa poprawy efektywności energetycznej i zmniejszenia zużycia energii końcowej Ek oraz wzrostu udziału ciepła z OZE w strumieniu ciepła i chłodu.</p>
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p> <p><i>Wymiar: 2.2. Efektywność energetyczna – pkt c</i></p>	<p>Chłód sieciowy. W związku z systematyczną obniżką temperatury czynnika grzewczego w systemach ciepłowniczych, nie można uzyskać wysokiej efektywności agregatów absorpcyjnych produkujących chłód u odbiorcy przy wykorzystaniu ciepła systemowego. Należy zacząć promować odrębną budowę sieci „Centralnego Chłodzenia” zasilanych z jednostek centralnych np. lokalnej ciepłowni czy elektrociepłowni. Sieci z „wodą lodową” zasilane z jednostek centralnych są efektywniejszym rozwiązaniem technicznym.</p>	<p>Obecny zapis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „modernizacja i rozbudowa systemów ciepłowniczych i rozwój technologii wytwarzania chłodu z ciepła sieciowego; - popularyzacja magazynów ciepła i inteligentnych sieci” <p>Propozycja: Dodać zapis - rozwój sieci chłodniczych zasilanych z centralnych agregatów chłodniczych zainstalowanych w lokalnych ciepłowniach i elektrociepłowniach;</p>
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p> <p><i>Wymiar: 2.3. Bezpieczeństwo energetyczne</i></p>	<p>Wdrożenie energetyki jądrowej w Polsce</p>	<p>Obecny zapis: „Uruchomienie pierwszego bloku (o mocy ok. 1-1,5 GW) pierwszej elektrowni jądrowej przewidziano na 2033 r. W kolejnych latach planowane jest uruchomienie kolejnych pięciu takich bloków (do 2043 r.)”</p>

	<i>Pkt a i b.</i>		<p>Przy wysoce prawdopodobnym opóźnieniu budowy elektrowni jądrowych, obecne zapisy niosą za sobą ryzyko niedoborów mocy w systemie elektroenergetycznym po odstawieniu jednostek na węgiel brunatny oraz starych na węgiel kamienny (co sygnalizuje również Prezes URE²). Opóźnienie lub niepowodzenie realizacji programu energetyki jądrowej będzie miało poważne skutki nie tylko dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, ale także osiągnięcia celów klimatycznych.</p> <p>Propozycja: W trybie pilnym przyjęcie realistycznego (pod kątem harmonogramu oraz budżetu) planu wdrożenia programu jądrowego lub wdrożenie planu alternatywnego.</p>
	<p>Projekt KPEiK Część: Założenia i cele</p> <p>Wymiar: 2.3. Bezpieczeństwo energetyczne Pkt a i b.</p>	Inwestycje w nowe bloki węglowe	<p>Obecny zapis: „Inwestycje w nowe bloki węglowe podejmowane po 2025 r. będą oparte o wytwarzanie w skojarzeniu lub inną technologię spełniającą standard emisyjny na poziomie 450 kg CO₂ na MWh wytworzonej energii.”</p> <p>Propozycja: Proponujemy wykreślenie tego zapisu.</p>
	<p>Projekt KPEiK Część: Założenia i cele</p> <p>Wymiar: 2.3. Bezpieczeństwo energetyczne Pkt a i b. <u>oraz</u> Część: Polityki i działania 3.3. Wymiar „bezpieczeństwo energetyczne”, pkt a, podpunkt 13.</p>	Rynek mocy	<p>Obecny zapis: „Dla pokrycia rosnącego popytu, w sytuacji znaczących wycofań jednostek wytwórczych z systemu elektroenergetycznego, wdrożony został rynek mocy, stanowiący impuls inwestycyjny dla zapewnienia stabilności dostaw.”</p> <p>Propozycja: Przedstawienie propozycji zmian wsparcia mocy wytwórczych i zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii w związku z przyjętymi regulacjami pakietu zimowego (zakaz wsparcia jednostek węglowych po 1 lipca 2025 r.). Wprowadzenie zapisów odnoszących się do zwiększenia elastyczności systemu elektroenergetycznego.</p>
	<p>Projekt KPEiK Część: Założenia i cele</p> <p>Wymiar: 2.3. Bezpieczeństwo energetyczne</p>	Import energii elektrycznej	<p>Obecny zapis: „Utrzymanie autonomii w zakresie importu energii elektrycznej z państw trzecich.”</p> <p>Propozycja: Należy określić strategię wobec importu energii elektrycznej (założenie o zerowym imporcie nie jest możliwe do realizacji w praktyce i w ramach wewnętrznego rynku</p>

² Urząd Regulacji Energetyki, *Informacja na temat planów inwestycyjnych w nowe moce wytwórcze w latach 2018-2032*, 30 stycznia 2019, <https://www.ure.gov.pl/pl/urząd/informacje-ogolne/publikacje/raport-plany-inwestycji/8068,Raport-Plany-inwestycyjne-w-nowe-moce-wytworcze.html>.

	<i>Pkt a i b.</i>		energii elektrycznej), biorąc pod uwagę wpływ na emisyjność, poziom cen, zużycie paliwa, ale także bezpieczeństwo energetyczne. Należy urealnić powyższe zapisy.
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p> <p><i>Wymiar: 2.3. Bezpieczeństwo energetyczne</i> <i>Pkt c.</i> <u><i>oraz</i></u> <i>Część: Polityki i działania</i> <i>3.3. Wymiar „bezpieczeństwo energetyczne”, pkt a, podpunkt 12.</i></p>	Gotowość do radzenia sobie z ograniczeniami lub przerwami w dostawach energii elektrycznej	<p>Obecny zapis: Brak zapisów</p> <p>Propozycja: Przedstawienie propozycji dotyczących kluczowych aspektów związanych z rozporządzeniem w sprawie zarządzania ryzykiem w sektorze energii elektrycznej (<i>Risk Preparedness Regulation</i>) m.in. w odniesieniu do rozbudowy sieci, adekwatności zasobów, standardów niezawodności.</p>
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p> <p><i>Wymiar: 2.3. Bezpieczeństwo energetyczne</i> <i>Pkt d.</i></p>	Krajowe cele dotyczące wykorzystania rodzimych źródeł energii (zwłaszcza odnawialnych źródeł energii)	<p>Obecny zapis: Brak zapisów dot. rozwoju OZE.</p> <p>Propozycja: Uwzględnienie w tym punkcie rozwoju energetyki odnawialnej, zgodnie z prognozami z załącznika 2. Dostrzeżenie potencjału OZE w zwiększeniu bezpieczeństwa energetycznego Polski.</p>
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p> <p><i>Wymiar: 2.4. Wewnętrzny rynek energii</i> <i>2.4.1.</i></p>	Wzajemne połączenia elektroenergetyczne (cel ramowy na rok 2030)	<p>Obecny zapis: Brak zapisów dot. rozwoju połączeń wzajemnych.</p> <p>Propozycja: Przedstawienie kierunkowych planów rozwoju połączeń transgranicznych. Jest to niezbędne m.in. z uwagi na porozumienie w sprawie synchronizacji państw bałtyckich. Takie plany powinny być pochodną realnej strategii wobec importu energii elektrycznej.</p>
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Założenia i cele</i></p> <p><i>Wymiar: 2.4. Wewnętrzny rynek energii</i> <i>2.4.3. Integracja rynku</i> <i>– pkt a.</i> <u><i>oraz</i></u> <i>Część: Polityki i działania</i></p>	Krajowe cele dotyczące integracji i łączenia rynków	<p>Obecny zapis: „Integracja i łączenie rynków z definicji jest procesem angażującym większą ilość podmiotów. Realizacja działań w powyższym obszarze będzie bowiem zależeć od innych zaangażowanych w proces podmiotów np. z regionu”.</p> <p>Propozycja: Przedstawienie krajowych celów wynikających z procesów związanych z łączeniem rynków (<i>market coupling</i>), synchronizacją państw bałtyckich (plany związane z połączeniem stałoprądowym Harmony Link), rozporządzeniem w sprawie zarządzania ryzykiem w sektorze energii elektrycznej. Polska powinna również mieć</p>

	3.3. Wymiar „bezpieczeństwo energetyczne”, pkt b, podpunkt 2, 3.4. Wymiar „wewnętrzny rynek energii”, pkt a.		gotowy plan dla nowych projektów wspólnego zainteresowania (PCI) i wsparcia dla nich z instrumentu CEF.
	Projekt KPEiK Część: Założenia i cele Wymiar: 2.4. Wewnętrzny rynek energii 2.4.3. Integracja rynku – pkt b.	Elastyczność systemu elektroenergetycznego może zostać zwiększona poprzez efektywniejsze wykorzystanie elastycznego ciepłownictwa zdolnego zarówno do odbioru nadwyżek energii (i ew. akumulacji nadwyżek), jak i dodatkowej produkcji w jednostkach kogeneracji	Obecny zapis: „W horyzoncie do 2030 r. przewiduje się zwiększenie elastyczności pracy systemu, tak aby mógł on właściwie reagować na zmieniający się poziom popytu na energię elektryczną oraz zwiększony udział źródeł niesterowalnych.” Propozycja: Dodanie zapisu: „W tym celu zostanie też wykorzystany sektor ciepłownictwa, który w oparciu o różnicowane technologie będzie zarówno absorbował nadwyżki energii elektrycznej, jak i produkował w sytuacjach braków wystarczającej podaży z innych jednostek wytwórczych w KSE. Jednocześnie stworzona zostanie koncepcja włączenia transportu elektrycznego do zwiększania elastyczności systemu elektroenergetycznego.”
	Projekt KPEiK Część: Założenia i cele Wymiar: 2.4. Wewnętrzny rynek energii 2.4.4. Integracja rynku – pkt a.	Ubóstwo energetyczne	Obecny zapis: „Przewiduje się stworzenie kompleksowej polityki państwa nakierowanej na rozwiązanie problemu ubóstwa energetycznego.” Propozycja: Należy przedstawić konkretne propozycje reformy (lub nowego systemu) rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego, biorąc pod uwagę, że dotychczasowy program (dodatki energetyczne powiązane z dodatkami mieszkaniowymi) nie jest w pełni wykorzystywany, co potwierdziła Najwyższa Izba Kontroli. Należy uwzględnić, że ubóstwo energetyczne będzie coraz większym problemem w warunkach rosnących cen energii elektrycznej oraz że dotyczy w bardzo dużym stopniu odbiorców ciepła.
	Projekt KPEiK Część: Założenia i cele Wymiar: 2.5 Badania naukowe, innowacje i konkurencyjność	Wymiar: 2.5 „badania naukowe, innowacje i konkurencyjność” został opracowany z perspektywy sektora elektroenergetycznego. Nie dostrzega się korzyści z rozwoju działań B+R w	Obecny zapis: „Strategiczne kierunki badań naukowych i prac rozwojowych określone w KPB są następujące: 1. Nowe technologie w zakresie energetyki,” Propozycja: 1. Nowe technologie w zakresie energetyki, ciepłownictwa i elektromobilności. Technologie służące poprawie elastyczności systemu energetycznego.

		obszarze ciepłownictwa i budownictwa	
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Polityki i działania</i></p> <p><i>Wymiar: 3.1 Obniżenie emisyjności</i> <i>3.1.1. Emisja i pochłanianie gazów</i> <i>-pkt. a</i> <i>– podpunkt.6 Działania na rzecz poprawy jakości powietrza</i></p>	<p>Brakuje przedstawienia konkretnych celów/kroków do osiągnięcia likwidacji smogu.</p> <p>Zapisy są bardzo ogólne przez co trudno o przygotowanie wiążących aktów prawnych</p>	<p>Propozycja: Należy wprowadzać konkretne cele i daty ich osiągania. Proponujemy przyjęcie następujących celów, których realizacja przyczyni się do poprawy jakości powietrza w Polsce:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakaz instalacji pieców grzewczych na paliwo stałe w nowych budynkach od 2021 r. w przypadku możliwości przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej. W przypadku braku sieci stosowanie pomp ciepła w oparciu o dedykowaną taryfę 2. Zastąpienie innymi źródłami energii paliw węglowych w budynkach ogrzewanych indywidualnie do 2030 r. 3. Wprowadzenie skutecznego mechanizmu monitorowania emisji zanieczyszczeń z budynków ogrzewanych indywidualnie do 2023 r.
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Polityki i działania</i></p> <p><i>Wymiar: 3.1 Obniżenie emisyjności</i> <i>3.1.2. Energia ze źródeł odnawialnych</i> <i>- pkt d, podpunkt 4.</i></p>	Rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE) dla stabilizacji niestabilnych źródeł OZE	<p>Obecny zapis: „Warunkiem rozwoju OZE, jak i zmian na rynku energii jest rozwój technologii magazynowania.”</p> <p>Propozycja: Warunkiem rozwoju OZE jest zwiększenie elastyczności krajowego systemu elektroenergetycznego.</p>
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Polityki i działania</i></p> <p><i>Wymiar: 3.1 Obniżenie emisyjności</i> <i>3.1.3. Inne elementy tego wymiaru – pkt a.</i> <u>oraz</u> <i>Część: Polityki i działania</i> <i>3.3. Wymiar „bezpieczeństwo energetyczne”, pkt c.</i></p>	EU ETS po 2021 r.	<p>Obecny zapis: „Obecnie trwają prace nad najbardziej optymalnym zdefiniowaniem na forum krajowym obszarów i sposobów wykorzystania mechanizmów kompensacyjnych i wspierających innowacje, przewidzianych w dyrektywie EU ETS.”</p> <p>Propozycja: Przedstawienie propozycji wykorzystania funduszy krajowych, europejskich i wpływów z handlu uprawnieniami do emisji CO₂ na cele energetyki oraz klimatu.</p> <p>Wpływy z aukcji powinny wspierać obniżenie emisyjności bilansu energetycznego Polski oraz poprawę efektywności energetycznej. Na te działania powinno być przeznaczonych co najmniej 3/4 wpływów z aukcji. Wydatkowanie wpływów z aukcji ETS należy koordynować zarówno z działalnością Funduszu Modernizacyjnego, jak i ze wsparciem z funduszy strukturalnych po 2020 r.</p>

			Warto rozważyć wsparcie odbiorców najuboższych, co jednak nie może być działaniem uniwersalnym (skierowanym do wszystkich) i doraźnym, ale połączonym z reformą programu zwalczania ubóstwa energetycznego. Ważnym elementem takiego systemu musi być wzrost efektywności energetycznej.
	<p><i>Projekt KPEiK</i> <i>Część: Polityki i działania</i></p> <p><i>Wymiar: 3.4. Wewnętrzny rynek energii</i> <i>3.4.2. Infrastruktura do przesyłu energii</i> – pkt a, podpunkt 3.</p>	Elastyczność systemu elektroenergetycznego	<p>Obecny zapis: „Prowadzenie działań w celu zagwarantowania odpowiedniego poziomu elastyczności systemu energetycznego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozbudowę sieci przesyłowej; – budowa nowoczesnych bloków wytwórczych o dużej regulacyjności; – modernizowanie małych i średnich bloków (przebudowa bloków termicznych, pozwalająca na pracę z minimalnym obciążeniem technicznym do 20-30%); – rozbudowa inteligentnych sieci energetycznych wraz z inteligentnym opomiarowaniem pozwalająca na przesuwanie popytu na energię elektryczną; – przesuwanie popytu na energię elektryczną z wyżyn do dolin nocnych; – wykorzystanie regulacyjnych usług systemowych.” <p>Propozycja: Uwzględnienie następujących dodatkowych środków³:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie elastyczności popytu – DSR; – Uwzględnienie potencjału połączeń transgranicznych; – rozbudowa magazynów energii; – przeprowadzenie reformy rynku – w szczególności rozwój rynków krótkoterminowych, reforma taryf – wprowadzenie taryf dynamicznych; – włączenie ciepłownictwa i elektromobilności do bilansowania elektroenergetyki.

³ Por. także: L. Bronk, B. Czarnecki, R. Magulski, *Elastyczność krajowego systemu elektroenergetycznego. Diagnoza, potencjał, rozwiązania*, Forum Energii, 2019. <http://forum-energii.eu/pl/analizy/elastycznoscckse>